

OBSAH

ÚVOD	7
NA ZAČÁTEK PÁR POJMŮ	8
1 CO POTŘEBUJEME VĚDĚT, NEŽ SE PUSTÍME DO PODPORY KOMUNIKACE	9
1.1 KOMUNIKACE	9
1.1.1 Komunikace není jen sdělování	9
1.1.2 Komunikace jako cesta k lidem	10
1.1.3 Komunikace jako sdílený kód	11
1.1.4 Komunikací se učíme	13
1.1.5 Díky komunikaci rozumíme tomu, kdo jsme	13
1.1.6 Bez komunikace bychom si nemohli hrát	14
1.1.7 Komunikace není jen řeč	16
1.1.8 Rozumíme tomu stejně: „a-a“ je kočka, „ham“ je jídlo	17
1.1.9 Co se děje, když si nerozumíme	19
1.2 PROČ VLASTNĚ NEMLUVÍ?	21
1.2.1 Co je k řeči a k porozumění potřeba	22
1.2.2 Nejčastější diagnózy spojené s neverbalitou	25
1.3 KDY ZAČÍT S CÍLENOU PODPOROU KOMUNIKACE?	32
1.4 CO LZE JEŠTĚ DĚLAT?	32
1.5 ÚSKALÍ NA CESTĚ	33
1.5.1 Mýtus č. 1: Dítě má opožděnou řeč, protože na něj rodiče málo mluví	33
1.5.2 Mýtus č. 2: Komunikovat rovná se mluvit	33
1.5.3 Mýtus č. 3: Představy o vývoji řeči a jeho individuálních specifikách	34
1.5.4 Mýtus č. 4: „Komunikace nefunguje, protože dítě nechce“	34
1.5.5 Mýtus č. 5: Používání metod augmentativní a alternativní komunikace oddaluje nástup řeči	34
1.5.6 Úskalí nakonec: za jeden provaz	34

1.6 JDU DO ŠKOLKY!	35
1.6.1 Kdy do školky?	35
1.6.2 Role pedagoga v mateřské škole	36
1.6.3 Neverbální dítě v dětské skupině	37
1.7 KDO NÁM POMŮŽE?	39
1.7.1. Podpůrná opatření aneb proč potřebujeme školské poradenské zařízení	39
1.7.2 Vyšetření v SPC – co můžeme očekávat?	41
1.7.3 Podpůrná opatření	43
2 ZAČÍNÁME	49
2.1 KOMUNIKUJEME VĚDOMĚ	49
2.1.1 Budeme dělat to, co tě baví.....	50
2.1.2 Podívej se na mě, také se na tebe dívám	50
2.1.3 Rozumíš tomu, co ti říkám?	51
2.1.4 Vidět, slyšet, ochutnat, osahat si... znamená porozumět	52
2.1.5 Počkej na mě	53
2.1.6 Neptej se mě, když neumím odpovědět	54
2.2 MODELOVÁNÍ, PRINCIP NAD PRINCIPY	54
2.3 HRA JAKO ZÁKLAD KOMUNIKACE	57
2.3.1 Líbí se mi to, pokračuj prosím!	57
2.3.2 Zajímá mě, co děláš	58
2.3.3 To jsem způsobil já!	59
2.3.4 Jednou já a jednou ty	60
2.3.5 Vyberu si sám	61
2.4 HRÁT UŽ SI UMÍME, ALE JAK SE DOMLUVÍME?	64
2.4.1 Komunikovat můžeme i rukama: gesta a znaky	65
2.4.2 Gesta, nebo znaky?	65
2.4.3 Kdy a jak začít?	66
2.4.4 Už nám to jde.....	69
2.4.5 ...nebo to také nejde	69
2.5 ZOBRAZENÍ – FOTKY, OBRÁZKY, SYMBOLY	70
2.5.1 Fotky, nebo obrázky, nebo grafické symboly?	72
2.5.2 Řeknu vám to sám... personalizované pomůcky	76
2.5.3 Všichni si povídáme a ukazujeme... pomůcky pro celou skupinu	86

2.6 JEDEN DEN VE ŠKOLCE	100
2.6.1 Alenčin den ve školce	100
2.6.2 Janiččin den ve školce	101
2.6.3 Příběh z praxe: Jak to bylo v Pavlíkově školce	112
2.7 NEŽ SE PUSTÍME DO VÝROBY...	
NĚCO PRAKTICKÝCH	
DOPORUČENÍ	120
2.7.1 Počítačové programy pro výrobu a tisk AAK pomůcek	121
NA ZÁVĚR	127
POUŽITÉ PRAMENY, LITERATURA	128
POUŽITÝ OBRAZOVÝ MATERIÁL	129
MEDAILONKY AUTOREK	131